

HANDBUCH DER VERKEHRSMEDIZIN
(Manualul medicinei transporturilor)

K. Wagner, H. J. Wagner

Springer, Berlin-Heidelberg-New York, 1968.

Sub redacția lui K. Wagner și H. J. Wagner cu titlul: „Manualul medicinei transporturilor“ („Handbuch der Verkehrsmedizin“) în cursul anului 1968, în ediția Springer, a apărut o monografie foarte interesantă și nouă în felul ei.

Manualul, pe o întindere de aproape 1.100 de pagini, prevăzut cu 248 ilustrații, concentrează munca a 46 autori, realizând o unitate între capitolele aparent disparate ale obiectului.

Monografia tratează în primul rînd problemele transporturilor pe uscat, în-deosebi problemele medicale ale traficului cu autovehicule acționate de motoare cu ardere internă. Pe lângă acestea, atît partea introductivă, cît și capitolele de mai tirziu prezintă date importante asupra transporturilor maritime, fluviale și aeriene.

Incontestabil că o dată cu dezvoltarea tehnicii, vătămările prin circulație au ajuns pe prim plan depășind cu mult vătămările produse de substanțe chimice, electricitate, temperatură înaltă și radiații. La unele grupe de vîrstă, ele ocupă locul 1, 2 sau 3 în statisticile de mortalitate.

Prevenirea accidentelor de circulație ridică o serie de probleme de prim-ajutor, de asistență medicală de specialitate, precum și probleme complexe tehnice, psihologice, pedagogice și juridice. Meritul monografiei constă nu numai în faptul că oferă o privire de ansamblu asupra cercetărilor ce se desfășoară pe plan mondial în legătură cu problemele de mai sus, ci rezumă și sistematizează aceste cunoștințe, anexind o bibliografie modernă (pînă în 1966) grupată pe capitol, ceea ce permite urmărirea problemelor de detalii.

Analizînd specialitățile colectivului de autori ne putem convinge că pe lângă reprezentanții principalelor domenii ale științelor, au contribuit la succesul manualului și numeroși ingineri, juriști, sociologi, psihologi etc.

Introducerea pe 46 de pagini, se compune din 2 capitole. Primul aparține lui M. H. Schadewaldt care se ocupă de istoricul medicinei transporturilor, mai ales de problemele medico-igienice ale navigației. După aceasta H. J. Wagner directorul Institutului de medicină legală din Hamburg prezintă problemele actuale și de perspectivă ale medicinei transporturilor. Aici găsim între altele hotărîrea ultimului congres asupra acestei probleme (Viena, 1967) care în anumite teme (capacitatea de conducere, aptitudinea de conducere, asigurările, măsurile de prevenire etc.) urgentează coordonarea cercetărilor științifice mai ales în privința influenței alcoolului și a medicamentelor.

Partea următoare tratează pe circa 70 de pagini aspectele juridice ale circulației din punct de vedere teoretic, practic, al asigurărilor și al dreptului medical. Autorii acestei părți sînt juriști.

Urmează, pe 100 de pagini, analiza aprecierii capacității de conducere din punct de vedere fiziologic, juridic și medical. În capitolul consacrat fiziologiei, conducerii W. Müller-Limmroth — profesor de fiziologia muncii din München, — analizează rolul organelor de locomoție, al sistemului nervos central, ale organelor de simț, al ritmului biologic, al practicii și oboselii în performanța conducerii unui autovehicul. F. Petersohn, profesor de medicină legală din Mainz, tra-

tează problema capacității de conducere legată de retragerea carnetului de conducere. Profesorul de fiziologie H. *Lewrenz* prezintă problemele conducătorilor în vîrstă, iar A. *Grossjohann* situația traumatizațiilor craniale, în circulație.

W. *Böcher* cu titlul: „Psihologia și medicina circulației“ analizează pe 30 de pagini problema importantă a adaptării circulației la om și invers, cum se poate adapta omul la circulație. Problema din urmă este însoțită de prezentarea principiilor de apreciere și de triere cu metode științifice a celor inapți, precum și de educația făcută în școli și în afara școlii.

În mod logic urmează capitolul semnat de sociologul R. *Gunzert* și de psihologul școlar H. *Schneider*, care se preocupă de pedagogia educării copiilor, adolescenților și adulților în această materie.

Pe aproape 450 de pagini, se discută în manual diversele probleme ale unor specialități medicale. Pe primul plan rămîne în fiecare caz determinarea capacității de conducere, după care urmează teme ca: rolul îmbolnăvirilor în producerea accidentelor de circulație, modul de producere a vătămărilor și traumatismelor în cursul conducerii autovehiculelor precum și a accidentelor, urmate de unele măsuri terapeutice și preventive. Profesori și docenți renumiți ca: H. F. *Piper* (oftalmolog); H. *Hoffmann* (internist); H. J. *Rauch* (psihiatru); J. *Hirschmann* (neurolog); E. *Gögler* (chirurg); J. *Harff* (ortoped); K. *Schubert* (otolog); W. *Humke* (ginecolog); J. *Weber* (dermatolog), tratează temeinic problemele legate de specialitatea lor. Merită atenție deosebită, mai ales din partea chirurgilor și a medicilor legiști, capitolul de chirurgie (E. *Gögler*) care prezintă în mod documentat biomecanica vătămărilor prin ilustrații numeroase și statistici combinate cu desene ingenioase.

Ultimul capitol al acestei părți semnat de E. *Lojtzl*, se ocupă de sarcinile medicului practician în legătură cu probleme de terapie, profilaxie și expertiză. Acest scurt capitol cuprinde date folositoare privind aprecierea capacității de conducere și de transport al bolnavilor cardio-vasculari, diabetici, cei suferinzi de accese, alcoolici și consumatori de droguri.

Urmează problemele medicinei muncii prezentate de E. *Effenberger* și H. *Hoffmann*, apoi problemele medicinei căilor ferate (F. *Pohle*), navigației (H. *Goethe*), medicinei militare (G. *Finger*) și medicinei aviației (E. *Lauschner*), legate de transporturi.

În continuare sînt abordați factorii externi care influențează capacitatea de conducere. Autorii — ingineri de profesie — expun probleme legate de proiectarea și construcția drumurilor (F. *Bitzi*), problema iluminării (O. *Reeb* și W. *Adrian*), precum și laturile ergonomice ale proiectării și construcției vehiculelor. Vătămările cauzate de alimentație, alcool, medicamente, substanțe reconfortante și carburanți, sînt prezentate de medici cu renume (H. *Rausch*, J. *Gerhow*, K. *Soehring* și H. G. *Woiters*, H. J. *Wagner*, E. *Effenberger*). Este deosebit de valoros pentru practica expertizelor tot ce se referă la aspectele acțiunii alcoolului și al medicamentelor în raport cu medicina circulației.

Trei autori, reprezentînd specialități diferite: un consilier de poliție (W. *Scharf*), un inginer (St. *Dietl*) și un medic legist (O. *Prokop*), prezintă în penultima parte sarcinile și metodele anchetei și expertizei oficiale, tehnice și medico-legale ale accidentelor de circulație.

Ultima parte a monografiei, pe circa 100 de pagini, este consacrată prevenirii accidentelor, sarcinilor medicului la locul faptei, precum și problema transportului răniților. U. *Schmidt* se preocupă de problemele tehnice ale securității circulației; după aceasta docentul H. *Kreuscher*, anesteziolog prezintă problemele primului ajutor urgent, apoi Kt. *Herzog* arată amply principiile și metodele transportului bolnavilor. Volumul se termină cu două capitole scurte: W. *Portius*, neurochirurg, se ocupă de îngrijirea traumatizațiilor cranieri, iar E. *Mühler*, procuror, tratează problema prevenirii sinuciderilor de după accidente de circulație.

Z. *Ander*